

Pauluse Kiri

Juuni 2018
nr. 78

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri.

Kirik tunnustab töötegijaid

Esimesel nelipühal, 20. mail andis peapiiskop Urmas Viilma Tallinna toomkirikus üle tunnustusi kiriku töötegijatele, toetajatele ja vana-tahtlikele abilistele.

EELK aukirja sai Tartu Pauluse koguduse liige Liive Koppel. Kokku anti üle üheksa teeneteristi, kuus koostöömedalit, viis teeneteristi tunnusmärki ja 37 aukirja. Lisaks tänati kaastöölisi, kelle tänukirjad antakse üle kogudustes kohapeal, nende saajaid oli Tartu Pauluses neli.

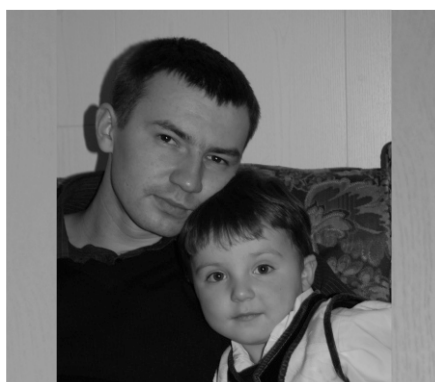
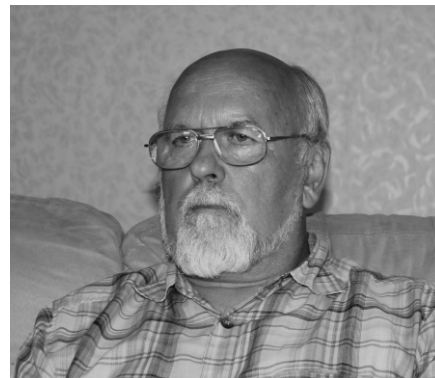
Liive Koppel

16 aastat on Liive Koppel juhatanud Tartu Pauluse koguduses kooliealiste laste kunstiringi. Tema juhitud piibli- ja palvering tegutseb aasta läbi. Jumala Sõnaga on ta paljudele toeks olnud ning ustavalt on ta aidanud Taizé palvusi läbi viia. Üle poole sajandi on Liive Koppel tegutsenud kunstniku ning kunstiõpetajana.

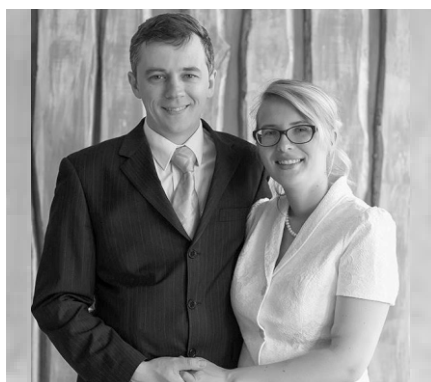
Peeter Laarin

Peeter Laarin on Tartu Pauluse koguduse liige alates 2001. aastast. Võõrmündri ametit on ta pidanud 15 aastat. Aastatel 2004-2017 oli ta koguduse nõukogu ja 2005-2013 juhatuse liige. Peeter Laarin on õppinud Tartu ülikoolis taimefüsioloogiat, töötanud Tõravere laboris, Luunja aiandis ja teistes ettevõtetes.

Maksim Tubin

Maksim liitus Pauluse kogudusega 2005. aastal. Viimased kümme aastat on ta teeninud võõrmündrina ja selle töövaldkonna koordineerijana. Alates 2012. aastast on ta koguduse nõukogu liige. Maksim Tubin peab auto remondilukkseppa ametit ja on väikeettevõtja. Abikaasa Annely oli kaks aastat pühapäevakooli õpetaja.

Fred Raju

Ustav eestpalvetaja ning Jumala Sõna kuulutaja Fred Raju on 12 aastat teeninud Tartu Pauluse koguduses võõrmündrina, aastatel 2005-2009 ka pühapäevakooli õpetajana. Lisaks laulab ta kammerkooris. Abikaasa Liina leidis ta samuti Pauluse kirikust. Maasotsioloogia haridusega Fred töötab peainspektorina PRIAs.

Kalle Kepler

Dr. Kalle Kepler liitus Pauluse kogudusega 2003. aastal. Alates 2004 on ta koguduse nõukogu liige, alates 2005 juhatuse liige ja alates 2006 võõrmündri ametis. Peale selle laulab ta kammerkooris. Kalle Kepler on Tartu Ülikooli Biomeditsiinitehnika ja meditsiinifüüsika teadus- ja koolituskeskuse juhataja ning vanemteadur.

Enn Liba: oleme olnud hoitud

Tartu Pauluse koguduse nõukogu liige Enn Liba räägib oma elust ja teest Pauluse kirikusse.

Palun rääkige kõigepealt endast. Milline oli teie lapsepõlv?

Mu isa Johannes ja ema Johanna Liba olid talupidajad Põlva vallas. Enne Teist Maailmasõda sõda sündis tütar Laine. Sõja ajal sündis tütar Luule, kes suri kahe-aastaselt difteeriasse. Isa Johannes mobiliseeriti sõja lõpus ja saadeti Sinimägedesse, kust peale rinde läbimurdmist suutis koos ellujäänud sõpradega koju kõndida. Kodutalu hooned põlesid sõja ajal rinde üleminekul. Ema oli sel ajal tütardega metsas peidus. Mina sündisin 18. juunil 1946. aastal Võru haiglas. Peale sõda võttis isa pangalaenu, et talu hooned üles ehitada. Talu jäi taastamata, tuli kolhooside aeg. Mäletan isa surma autoõnnetuses, kui olin kaheksa-aastane. Emale jäi peale isa surma eluaegseks toeks kahe lapse kasvatamisel isa õde, tädi Elfriide.

Mul oli õnnelik lapsepõlv.

Kuidas möödus teie haridustee?

Mind pandi õppima kuue-aastaselt Laheda algkooli, sest kuidagi tuli kolhoositoöl käivatel vanematel leida poisile järelevaataja. Koolis sain hakkama ja pere kolimise tõttu viidi mind üle Tilsi 7-klassilisse kooli.

Keskkooli ajal sai minu hooldajaks ema õde Jenny, kes oli Tartus olnud Nikolai Mülleri majas teenija. Müller soovitas mind õppima Tartu V Keskkooli, mis asus praegusel Näituse tänaval. Magasin tädi ja Aleksander Mülleriga neli aastat ühes toas, kus olid virnas kõik Eesti Vabariigi ajal väljaantud raamatusarjad. Öösel lugesin, hommikul läksin Supilinnast üle Toomemäe kooli puhkama. Pärast keskkooli läksin õppima Tartu Ülikooli, kus lõpetasin füüsika ja füüsikaõpetaja eriala. Juba Nõos tööl olles omandasin lisaks psühholoogi ja psühholoogiaõpetaja eriala. Pensionärina lõpetasin väarikate ülikooli õppeaasta. Abielludes Ainoga 1967. aastal asusin elukoolis pidevõppele.

Mul olid väga head õpetajad.

Oodatud reis: Aino ja Enn Liba Pühal Maal.

Millist tööd olete teinud?

Nõo Keskkooli direktor Kalju Aigro kutsus minu peale ülikooli lõpetamist Nõo keskkooli süvaõppe klassidesse füüsika, astronoomia, elektrotehnika õpetajaks. Aigro veenis mind jätkama tema tööd Nõo keskkooli direktorina. Nõos elasin ja töötasin 20 aastat. Maavanem Robert Närska kutsus minu tööle Tartu Maavalitsusse, kus sotsiaalnõunikuna (sotsiaalhoolekande, kultuuri, spordi, hariduse, usuvalu valdkondade kureerimine) töötasin kolme maavanema alluvuses kuus aastat. Kambja vallavanem Ivar Tedrema kutsus mind Kambja Põhikooli direktoriks. Kambjasse jäin 22 aastaks, 70. sünnipäevani. Olen pensionär, käin südame ja liigete taastusravis. Kõigi töödandjatega on ajapikku kujunenud vastastikku lugupidavad sõbrasuhted.

Rääkige palun lähemalt tööst Kambja kooli direktorina.

Marju Pehlaku kogumikule „Kambja kool läbi aegade“ (1997) kirjutasin saateks:

„Kambja kooli kümne inimpõlve pikkune ajalugu kohustab meid meelde tuletama möödunut, hindama tänapäeva ja seadma tulevikuplaane. Heitkem niisiis kooli loole põgus pilk. Tuhanded õpilased on sadadelt õpetajatelt meeldejätmise võlu ja valikute tegemise kunsti õppinud. Väärtust ei ole kaotanud luteriusu kiriku poolt koolide õpetamise põhjaks arvatud:

-kõik õpetus olgu tuuma ja viisi poolest selge ja tõsi;

-kõik õpetus olgu mõistlik ja laste jõudumööda;

-kõik õpetus peab laste vaimu kasvatama ja nende olema, et kõik

nende vaimu jõud loomulikult ja igapidi äratud saab.

Aastasade möödudes on Kambja kiriku ja kooli töös olnud tõuse ja mõõnasid, vaheaegasid, kooli asukohtki on muutunud. Raskete aegade kiuste on kohaliku rahva poolt kirik ja kool taas üles ehitatud ja kasutusele võetud.

Uue koolimaja ehitamisel Kambjasse paranevad tulevikus õpilaste ja õpetajate töötingimused, avarduvad võimalused spordi, kultuuri ja huvialatões, suureneb koolirõõm.

Taastatud Kambja kiriku koguduse tugevdamiseks lõime koolis usuõpetuse ja usundiloo tunnid. Tagasi- ja tulevikuvaateid sain teha 20 aasta jooksul igal aastal ilmunud Kambja Ignatsi Jaagu Kooli sõnailu ja pildivara kogumikus „Tootsi taskud“.

Almanahhi teises aruandes 1997. a. üllitas õpetaja Sirle Kuristik teksti, mille ettekanne õpetajate lauluna tõi tookord ja toob veel praegugi meenu-tades pisara silma.

MAAILMA PARIMLIBA LAUL

*Koolis oli kõmu suur,
peagi saabub dire uus.
Pintsak seljas, lips tal ees,
teatud, tuntud koolimees.*

*Ref: Ja iial me ei tea, ei tea, ei tea,
mis välja haub Liba Ennu pea.*

*Uusi tuuli puhus siis,
riidehoiu klassi viis.
Nii Euroopa meile toodi,
„vähid“ külastasid kooli.
Ref: Ja iial...*

*Tiigrihüppel kulgeb elu,
arvuti on lihtne lelu.
Almanahhki kokku pandi,
selle mõtte Liba andis.
Ref: Ja iial...*

*Meist Sa ikka palju hoolid,
juhid hommikul meid kooli,
ükski õps ei kurvaks jää,
kui ta kollast taksot näeb.
Ref: Ja iial...*

*Nõost ei maha jääda saa,
Kambja kool koos Libaga.
Progümnaasium meile loodi,
suured rahad sisse toodi.
Ref: Me kontingent ei jõua järgi veel,
on siiski kool meil peagi tõusuteel.*

*Kodus Ennul elu karm,
õrn ja hell on naise arm.
Peod kõik pooleli ta jätab,
„kurja“ naise juurde tõttab.*

*Ref: Ja ei iial me ei tea, ei tea, ei tea,
kui „kuri“ on see kallis kaasa seal...*

*Tänaest Su elu rikkam,
oled jõudnud mehe ikka:
see on uuem külaklatš,
millest teadlik iga laps.*

*Ref: Me seda Sulle täna soovime,
et ikka juhiks meid Su mehemeel.*

*Pidupäev on koolis täna,
süüdlaseks on härra Liba.
Ümmargune juubel tal,
hommikuni kestu trall!*

*Ref: Sul õnne, õnne, õnne soovime,
et ikka ergas oleks Sinu meel.*

Meenutage palun Kambja kiriku taastamist.

Kambja kiriku taastamise lugu on põhjalikult kirjast Kristjan Luhametsa kirjutatud raamatus „Kambja kihelkonna ajalugu“ (2011). Seda saab osta Pauluse kiriku raamatupoest.

Kambja kirikuõpetaja Kristjan Luhametsa juures läbisin leerikooli, sain Kambja koguduse liikmeks ja hiljem juhatuse liikmeks. Aino ja Enn Liba laulatus toimus Kambja kirikus meie abiellumise 40. aastapäeval.

Milline on teie perekond?

Minu naine Aino on perearst. Poeg Lennart on talunik Põlvamaal ja oli pikka aega Vastse-Kuuste valla vallavanem. Praegu on ta Põlva valla volikogu liige. Lennarti peres on naine Kristin, tütar ja kaks poega.

Tütar Kristin töötab Eesti Kirjandusmuuseumis vanemraamatukoguhoidjana.

Meie lapsed on Tartu Pauluse koguduse liikmed. Oleme õnnelikud, kõik pereliikmed on head inimesed.

Kuidas jõudsite usuni Jumalasse?

Minu ema Johanna kaotas vanemad lapseas. Elatist tuli tal teenida taludes karjasena, koolis käis neli talve. Tema elus oli vajadus igapäevaselt suhelda Jumalaga ja pühapäeviti Põlva kirikus käia. Mina olin emaga alati kirikus kaasas. Sel ajal oli Põlva kirikus pastoriks Jüri Kimmel. Jumalateenistuse käik sai mulle kiiresti selgeks, ehkki ma jutlustest palju ei taibanud ja lauluviisi ei pea.

Väiksena põdesin raskelt kopsupõletikku. Ema korraldas salaja haigena minu ristimise, sest kartis, et mind ootab õe Luule saatus. Isa muretses mulle saksa sõjaväe rohtusid arstilt Võrus, kellega koos ta oli Sinimägedest pääsenud. Minu

tervekssaamisel oli kindlasti suur osa ema palvetel, nii ta uskus ja mulle tunnistas.

Ema luges palju, tegi raamatutest väljakirjutisi, kirjutas luuletusi, kasvas mind ümberjutustustega Mihkel Kampmanni lugemisraamatutest.

Mis tõi teid Pauluse kirikusse?

Tartus sotsiaalnõunikuna tegin koostööd Pauluse koguduse õpetaja praost Harald Tammuriga. Temalt sain soovitusel Liivika Tärki kutsumiseks Kambja kooli esimeseks usuõpetajaks. Kambja kooli uue koolimaja õnnistas praost Joel Luhamets. Kambja kirikuõpetaja Kristjan Luhamets töötas koolis usuõpetajana ja usundiloo õpetajana.

Minu naine Aino sai oma ema eeskujul leeriohustuse Pauluse kirikus. Pensionile jäädes Tartu elanikuna palusin mind võtta Pauluse koguduse liikmeks.

Kuidas te osalete koguduse elus?

Kirikuõpetaja Kristjan Luhametsa soovitusel kandideerisin Pauluse koguduse nõukogu valimistel ja osutusin valituks.

Millised on olnud kõige olulisemad kogemused teie usuelus?

Lapsepõlves emaga sagedased kirikus käimised, kiriklikud talitused perekonnas, osalemine paavst Johannes Paulus II missal Tallinnas Raekoja platsil. Igatsetud reisid erilise auraga Pühale Maale ja Rooma.

Milliseid palvevastuseid olete kogunud?

Olen soovinud oma lähedastele „olge hoitud“.

Mida sooviksite kogudusele öelda?

Tundliku inimesena kogen ma iga kord armulauale minnes Pauluse kiriku altariruumi erilist pühadust. Minu õpetajateks on olnud Jüri Kimmel, Harald Tammur, Joel Luhamets ja Kristjan Luhamets.

Milline on teie lemmikkirjakoht Piiblist?

Õpeta meid meie päevi arvestama, et me saaksime targa südame! (Psalm 90,12)

Küsimusi esitas Fred Raju.

Jumalateenistused

Igal pühapäeval algusega kell 10.

14. juuni kell 12 küüditamise mälestuspäev.

Ülekanded jumalateenistusest on Pereraadios ja Youtube keskkonnas.

Kirikus on avatud kaks **mängutuba**, kus on võimalik jumalateenistust jälgida ekraani ja kõlarite abil. Altarist vasakul seina ääres on uks ja teisel korrusel tuba kõige pisematele, kes on mängutoas koos vanemaga. Peegelpildis paremal on tuba, kus täiskasvanu jutustab lugu vastava pühapäeva teemal ning eakohasel moel osaletakse jumalateenistusel.

Abiõpetaja ametisseseadmine

Pühapäeval, **5. augustil** kell 10 seatakse õp. Marek Roots Tartu Pauluse koguduse abiõpetajaks. Peapiiskopi otsusega on ta ametisse kinnitatud alates 1. augustist 2018. a.

Kuld- ja hõbeleer

9. septembril ootame Tartu Pauluse kirikusse leerimäletuspäevale kõiki, kel leerist on mööda saanud 25 või 50 aastat. Osalejatel palume endast eelnevalt kantsleis teada anda!

Tartu Pauluse koguduses sai 1993. aastal leeriohnnistuse 177 inimest ja 1968. aastal 22 inimest. Arvata võib, et paljud neist on juba ajast igavikku jõudnud, kelle leeripäevast nüüd 50 aastat mööda saab. Väga oodatud on aga kõik need, kellele elu ja tervist on antud ja hea lugeja võib siin abikäe ulatada tähtpäevaliste ülesleidmisel.

1968. aastal olid Tartu Pauluse koguduses leeris: Vassili Lanskov, Lyda Lanskov, Paul Roots, Tiiu Roots, Hilja Tamm, Virve Ärmann, Olli Kure, Maie Koidu, Rosilde Jaakson, Olga Põhtejeva, Jevgeni Piljukova, Klara-Marie Puusta, Kaie Kure, hr. Pähnapuu, Valeria Laas, Alina Peterson, Andres Rajalo, Valdur Vaikre, Luise Reinhold, Raimo Terasmaa ning kahe inimese nimi on jäetud kirja panemata.

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid jätkuvad sügisel.

Taizé palvused neljapäeviti 17.30.

Piibliring esmaspäeviti kell 17.00.

Kantselei, kirik ja kolumbaarium on avatud E-R 10-17, L 10-14, P 9-10, telefon 742 0258.

Liikmeannetusi (soovitav 1% sissetulekust) saab teha ülekandega (Ee282200221005105336, saaja: EELK Tartu Pauluse kogudus) või kantseleis.

Raamatupood on avatud E-R 10-18, L 10-14 ja P 11.30-12.00.

Supiköök E-R 11-13 ja L 10-12:30.

Suvine leerikool

Leerikool algab **25. juunil** kell 18. Tunnid esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 18:00-19:30. Leeripüha on pühapäeval, 22. juulil kell 10 algaval jumalateenistusel. Leerikooli on teretulnud nii need, kes on lapsena ristitud kui ka ristimata inimesed. Registreerumine toimub kohapeal.

Surnuaiapäha

Tartu Pauluse surnuaiapäha on juuni kolmandal pühapäeval kell 12, mis on tänavu 17. juunil.

Pauluse orelisuvi

Neljapäeviti kell 19. Piletitega.

12. juuli Aaro Tetsmann

19. juuli Kristel Aer (orel) ja Ene Nael (klavessiin)

26. juuli Jaanus Torrim

2. august Anna Humal

9. august prof Gerhard Weinberger (Saksamaa, Tallinna Orelifestival).
Kavas: J. S. Bach, Joseph Renner, Max Reger jt.

16. august Sirkka-Liisa Gripenstrog (Soome)

23. august Irina Lampen (Soome)

30. august eesti orelimuusika gala.

Kiriku noortepäevad

Kiriku noortepäevad ehk kristlik noortefestival „Järgmine peatus” (JäPe) on 5.-8. juulil on Palamusel, teemaks „Arm astus” (Ef2,4-10). Info: Robert Bunder, tel 59110105.

Kontserdid

R. 8. juuni kell 18 Rudolf Tobiase oratoorium „Joonas”. Esitavad: Arete Teemets (sopran), Helen Lepalaan (metsosopran), Mati Turi (tenor), Taavi Tampuu (bariton), Raiko Raalik (bass), Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Collegium Musicale Voces Musicales, Tallinna Kammerorkester, koormeister Mai Simson ja dirigent Tõnu Kaljuste. Autori eestikeelse versiooni ja originaalorkestratsiooni esiettekanne Eestis. Piletid 15,50€/35,50€.

K. 13. juuni kell 18 Eesti reekviemid. Eesti Rahvusmeeskoor, Rahvuskooper Estonia poistekoor, Tartu poistekoor, Uue Tänav Orkester, Iris Oja (metsosopran), Piret Aidulo (orel), Indrek Vau (trompet), Anto Önnis, Tiit Joamets, (löökpillid). Dirigendid Mikk Üleoja ja Kaspar Mänd. Kavas: Tubin „Reekviem langenud sõduritele” ja Kreek „Reekviem c-moll”. Kontsert on pühendatud küüditute mälestusele. Piletid 8,50€/12,50€.

K. 20. juuni kell 19 vaimuliku muusika festival CREDO. Esineb Moskva Patriarhaadi kirjastusosakonna meeskoor Drevnerusskij Raspev. Piletid 12€/15€.

K. 27. juuni kell 20 Peterburi Riiklik Akadeemiline Koorikapell. Dirigent Vladislav Tšernušenko. Kavas: vene romantiline koorimuusika (Tšaikovski, Rahmaninov, Sviridov). Peterburi Riiklik Akadeemiline Koorikapell on Vene muusikaelus erilisel kohal. Peterburi linnaga samal ajal rajatud kapell on professionaalsete vene muusikakollektiivide alustala. Suur segakoor esitab vene koorimuusika paremikki. Piletid 10€/12€.

L. 30. juuni kell 19 Peipsimaa orelifestival. Esineb kasahhi organist Saltanat Ablikhanova.

R. 27. juuli kell 18. Kotka seenioride koori kontsert.